

Masarykova univerzita

Fakulta

Filozofická fakulta

Obor řízení

Lingvistika konkrétních jazyků (románské jazyky)

Uchazeč

Egle Mocciaro

Pracoviště uchazeče

Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

Habilitační práce

Paths of modality and beyond. The grammaticalisation of modals and directive markers in Sicilian

Složení komise

Předseda

prof. PhDr. Petr Kyloušek, CSc.

Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

Členové

Prof. Claudio Iacobini

Univerzita v Salernu

Prof. Maria Napoli

University of Eastern Piedmont

prof. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.

Univerzita Karlova

Hodnocení vědecké / umělecké kvalifikace uchazeče

Egle Mocciaro je absolventka italských univerzit. Svůj magisterský titul získala na Univerzitě v Catanii (2003, summa cum laude), doktorát Ph.D. ze synchronní a diachronní lingvistiky obhájila na Univerzitě v Palermu (2007, summa cum laude), která jí také udělila evropský doktorát (Doctor Europaeus, 2020, summa cum laude) z italské lingvistiky. S italskými univerzitami v Catanii a Palermu jsou také spojeny počátky její badatelské a pedagogické dráhy. Přínosná je v této části její dráhy varieta aktivit: kurzy jazykové terapie na lékařské fakultě, výuka italštiny pro cizince, tradiční filologická výuka. Šíře znalostí a zájmů se proto promítá do záběru její vědecké práce, která propojuje vývoj latiny, diachronní pohled na proměny dialektů, zejména sicilských, synchronní studie s přesahy do srovnávací lingvistiky, pragmatiky a didaktické aplikace. V roce 2019-2020 pracovala Egle Mocciaro jako odborná asistentka na Slezské univerzitě v Opavě, odkud přešla na Masarykovu univerzitu v Brně. V současnosti je zástupkyní vedoucího Ústavu románských jazyků a literatur.

Šíře jejího vědeckého záběru již byla zmíněna výše. Její první monografie je věnována diachronní dialektologii (Sull'espressione non prototipica dell'agentività nei testi siciliani del XIV secolo, 2009), druhá nabízí obecný vhled do obecných problémů aktuální problematiky výuky jazyka migrantů s přesahem do komparativní lingvistiky (The development of L2 Italian morphosyntax in adult learners with limited literacy, 2020). Důležitou součástí publikační činnosti Egle Mocciaro je účast na kolektivních monografiích (18 kapitol), z nichž některé byly vydány profilovými vydavatelstvími (Palgrave Macmillan, Mouton De Gruyter, Benjamins) a které především svědčí o tom, že Egle Mocciaro je zapojena do mezinárodní sítě badatelů jako oceňovaná odbornice. O tomtéž svědčí i její četné stati v postkonferenčních sbornících (16), opět vydaných v zahraničí. Dokresleme články ve WOSu/Scopusu (6) a v recenzovaných časopisech (2). Mezinárodní ohlas dokazují citace: 22 ve WOS a 86 dalších. Egle Mocciaro je také spolu editorkou tří významných publikací: Languages and literacy in new migration. Research, Practice, and Policy. Literacy Education and Second Language Learning for Adults, Palermo: UniPa Press, 2021) 2019, Toward a Cognitive Classical Linguistics: The Embodied Basis of Constructions in Greek and Latin. Berlin: De Gruyter Mouton 2019, Verso una didattica linguistica riflessiva. Percorsi di formazione iniziale per insegnanti di italiano lingua non materna. Palermo: Scuola di italiano per stranieri, 2014. Přidejme účast při redakci Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics, (ed. G. K. Giannakis, Leiden & Boston: Brill, 2014).

Závěr: Vědecká / umělecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Lingvistika konkrétních jazyků (románské jazyky).

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Pedagogické schopnosti naznačuje sama vědecká orientace Egle Mocciaro a její zájem o jazykovou terapii, didaktiku a výuku cizinců a výuku obecně. Již na italských univerzitách v Catanii a Palermu byla garantkou magisterských programů. Kontakty s těmito univerzitami pokračují i nyní: Egle Mocciaro je externí členka oborové rady doktorského studia a oborové rady magisterského programu italštiny jako cizího jazyka na Univerzitě v Palermu. Na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity garantuje Egle Mocciaro bakalářský program italského jazyka a literatury, vede lingvistické kurzy. Na Slezské univerzitě v Opavě a na Masarykově univerzitě vedla či vede bakalářské (7) a magisterské (34) práce a v současnosti je vedoucí doktorské práce zahraniční doktorandky s komparativně didaktickým tématem (The emergence of interlanguage constructions in L2 Italian of Chinese learners: The analytical way to grammar). Egle Mocciaro je také autorkou tří pedagogických textů zaměřených na výuku italštiny jako cizího jazyka.

Nejvýznamnějším rysem pedagogické činnosti Egle Mocciaro je její životní elán, který propojuje rozsáhlé zahraniční i domácí kontakty a schopnost organizovat a aktivizovat. Její vstup na Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity znamenal pro Ústav románských jazyků a literatur nejen nárůst zapojení českých a zahraničních odborníků do výuky, ale také organizaci tematických přednáškových cyklů a seminářů přesahujících italskou lingvistiku směrem k románské a obecné lingvistice. Onlinové propojení prezenčních seminářů a kurzů navazuje v kombinované formě na onlinové realizace Egle Mocciaro z období covidu, kterými propojila brněnskou do mezinárodní sítě.

Svémi organizačními schopnostmi se Egle Mocciaro ve velice krátké době prosadila jako vůdčí osobnost Ústavu románských jazyků a literatur. Nemíníme tím jen funkci zástupkyně vedoucího ústavu, ale především její aktivizaci, která směřuje k mezioborovosti a ke kolektivnímu bádání a kolektivní spolupráci ve výuce, jak to vyžadují moderní přístupy.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Lingvistika konkrétních jazyků (románské jazyky).

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Habilitační komise shodně konstatovala, že všechny tři posudky habilitační práce jsou kladné, ba pochvalné, a že objektivně vystihují badatelský přínos habilitandky. Především konstatují, koherenci, s jakou se Egle Mocciaro podařilo propojit do jednotného pohledu články původně publikované v odborných časopisech a varietu jednotlivých metodologických přístupů včlenit do koherentní komplementarity. Z posudku Erlinga Strudholma vyberme obecnou charakterizaci celkového přístupu: „Egle Mocciaro introduces her topic: Sicilian in general, and specifically modality and modal means in Sicilian, and her theoretical framework, i.e. a usage based approach with functionalist theories combined with cognitive grammar. She gives a clear and thorough survey of the existing research on the topic and presents different corpora on both ancient and contemporary Sicilian. Among theoretical assumptions, she highlights three key notions: subjectification, grammaticalisation, and semantic topography.“

Délia Bentley zdůrazňuje silné stránky habilitační práce Egle Mocciaro: “The empirical basis of her study is, therefore, extremely rich, revealing the research to be truly usage-based, in accordance with the requirements of the cognitivist approach to the study of language. The discussion also demonstrates that Dr Mocciaro is intimately familiar with the specialist literature, and both able and willing to consider theoretical perspectives other than her own cognitivist approach, a rare quality indeed in the contemporary linguistics. The principal strength of Dr Mocciaro’s thesis is that it brings together various strands of research on the morphosyntax of Sicilian modals and directives, demonstrating that far from being expressions of disparate semantic domains, they fit in a single, if articulated, semantic network. While taking a cognitivist approach to the study of language, Dr. Mocciaro draws an important distinction between the cognitive space, or the universal conceptual structures which modals and directives pertain to, and the semantic patterns that they form in individual languages. [...] This représentation, which relies on seminal work by van der Auwera and Plungian, is the single most important output of the thesis, a key contribution to the current understanding of the encoding of modals and directives in language and a solid basis for micro- and macrocomparative synchronie analysis, as well as further diachronie analysis.“

A konečně Cinzia Russi zdůrazňuje již zmíněnou koherenci i metodologické bohatství celé práce: „All the chapters examine the area of modality in Sicilian, each addressing a specific sub-domain. They are conceived as (and titled) “Paths” to highlight how they represent both individual tracks of inquiry through and beyond the domain of modality and a coherent trajectory along the primary lines of investigation that have characterized Dr. Mocciaro’s research activity. That is, they intend to reflect Dr. Mocciaro’s primary research agenda, which centers on modality and diachronic change (specifically, grammaticalization processes), but also includes sociolinguistics, as well as her fundamental theoretical orientation, which is grounded in functionalist approaches to linguistic analysis, particularly cognitivism, and relies strongly on naturally occurring data. The five ‘core’ chapters are preceded by an introductory chapter, which gives the theoretical, methodological, and contextual background that grounds the studies presented in the thesis, and followed by a closing chapter, which summarizes the studies and frames them within a topographical approach and, following previous models (i.e., van der Auwera and Plungian 1998), proposes a unified semantic map of the modal domain of Sicilian which covers both the synchronic and the diachronic dimension.“

Závěr: Úroveň habilitační práce uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru Lingvistika konkrétních jazyků (románské jazyky).

Výsledek tajného hlasování komise

Hlasování se uskutečnilo: elektronicky

Počet členů komise		5
Počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
	záporných	0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké / umělecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče předkládá komise Vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity návrh **jmenovat uchazeče docentem** v oboru Lingvistika konkrétních jazyků (románské jazyky).

V Brně dne 13.06.2023

prof. PhDr. Petr Kyloušek, CSc.

.....